

echo Spółdzielni

Grudzień 2008 r.

Suwałki

periodyk bezpłatny

*Zdrowych,
wesółych
i śnieżnych
Świąt Bożego
Narodzenia
wszystkim
naszym
Mieszkańcom
życzą –
Zarząd i Rada
Nadzorcza SSM*

„Kaczy dołek” pięknieje

Z przyjemnością obserwujemy stopniowe przekształcanie się w prawdziwy park terenu rekreacyjnego na Osiedlu „Północ I” – może trochę ironicznie, choć dowcipnie przezwanego niegdyś „Kaczym dołkiem”. O pracach renowacyjnych w tym rejonie Osiedla mówi kierownik Administracji – **Leszek Perkowski**:

– Już w r. 2007 zasadzono tutaj drzewka, żywopłoty, a r. 2008 to kontynuacja prac, które są współfinansowane przez Miasto. Wykonano wiele nasadzeń bylin ozdobnych, umocnione zostały brzegi

Ciąg dalszy na str. 8

Nowy przewodniczący RADY OSIEDLA „CENTRUM”

Walne Zgromadzenie SSM wybrało sześciu członków Rady Osiedla „Centrum”, którzy z kolei wybrali spośród siebie przewodniczącego. Został nim znany działacz spółdzielczy, były przewodniczący Rady Nadzorczej naszej Spółdzielni – **ZBIGNIEW WISIECKI**.

Oto odpowiedzi nowego Przewodniczącego na trzy pytania redakcji biuletynu.

– *Jakie zadania wypełnia Rada Osiedla? Każdy mieszkaniec ma ją „pod ręką”, a nierzadko szuka rozwiązania swoich problemów „wyżej”, np. w Radzie Nadzorczej.*

– Zadania te sprecyzowane są w 48. paragrafie Statutu SSM i można bez kłopotów z nimi się zapoznać. Przypomnę najważniejsze. Przede wszystkim Rada Osiedla jest organem opiniodawczym i w takiej roli współdziała z Zarządem i Radą Nadzorczą w sprawach remontów, gospodarki zasobami lokalowymi, tworzenia lub lokalizacji placówek handlowych, usługowych i innych, w kwestii przedsięwzięć społeczno-wychowawczych, w zakresie kultury współżycia na terenie osiedla itp. W każdym z tych tematów najlepszymi znawcami są sami mieszkańcy. Ich uwagi powinny trafiać do Rady Osiedla, która w kontaktach z Zarządem lub Radą Nadzorczą będzie te uwagi, postulaty czy wnioski zgłaszać i ewentualnie kierować do realizacji. Podkreślam to dlatego, aby każdy mieszkaniec wiedział, że przez Radę Osiedla można działać więcej niż w pojedynkę.

Dodam jeszcze, że wspomniane wcześniej współdziałanie z Zarządem i Radą Nadzorczą dotyczy także kontroli i nadzoru nad administracją Osiedla.

– *Wynika z tego, że warto z różnymi problemami najpierw trafiać do Rady Osiedla, której „siła*

ciąg dalszy na str. 3

Przyjmowanie zgłoszeń oraz usuwanie awarii i usterek

W godzinach pracy Spółdzielni

usterki i awarie przyjmowane są przez:

Administrację Osiedla „Centrum” ul. Utrata 2 A, tel. 087-566-40-35 oraz 087-566-32-01

Administrację Osiedla „Północ I” ul. Nowomiejska 3, tel. 087-563-07-61 oraz 087-563-07-51

Administrację Osiedla „Północ II” ul. Kowalskiego 17, tel. 087-563-01-63 oraz 087-563-07-53

i usuwane są na bieżąco do godz. 20.00 od poniedziałku do piątku oraz do godz. 18.00 w soboty.

Po godzinach pracy Spółdzielni

zgłoszenia ze wszystkich administracji osiedlowych przyjmowane są przez dyżurnego pod numerem tel. **087-563-07-51.**

Usuwanie usterek i awarii zgłoszonych na ww. numer alarmowy **odbywa się w dni robocze do godz. 20.00 (w soboty do 18.00) lub następnego dnia roboczego po otrzymaniu zgłoszenia.**

Po godzinie 20.00 w dni robocze (w soboty po 18.00) oraz w niedziele i święta (całodobowo) usuwane są wyłącznie awarie zagrażające mieniu, życiu lub zdrowiu. Dlatego istnieje konieczność szczegółowego opisywania (charakteryzowania) usterek, co pozwoli osobie dyżurującej odpowiednio zakwalifikować zgłoszenie.

Zgłoszenia bezpośrednie

Istnieje możliwość zgłoszenia usterki (awarii) bezpośrednio do kontrahentów posiadających zawarte ze Spółdzielnią umowy na świadczenie usług:

* usterki związane z przewodową instalacją gazową do Zakładu Konserwacji Instalacji i Urządzeń Gazowych St. Bieryło w Suwałkach – przez całą dobę przez 7 dni tygodnia tel. 087-567-16-74

* niesprawność urządzeń dźwigowych (wind) można zgłosić od 6.00 do 22.00 przez 7 dni tygodnia pod następujące numery telefonów: w Administracji „Północ II” – 603-219-739 Zakład Konserwacji Dźwigów Adam Grzymkowski; w Administracji „Północ I” i „Centrum” – 602-442-196 Zakład Konserwacji Dźwigów Tadeusz Sadowy

* usterki związane z sygnałem telewizyjnym do Telewizji Kablowej VECTRA S.A., gdzie rejestracja zgłoszeń trwa przez całą dobę pod numerem tel. 801-080-180 oraz do Telewizji „Wigry” ul. Świerkowa 52, tel. 087-567-16-58 od poniedziałku do piątku; w dni wolne od pracy zgłoszenie nagrywane jest na sekretarkę

* usterki domofonowe – od poniedziałku do piątku od 8.00 do 20.00 (soboty 10.00 – 14.00) pod telefonami: w Administracji „Północ II” i „Północ I” 087-567-10-34 „Unitach” Małgorzata Koszyk; w Administracji „Centrum” 087-567-89-11 oraz 503-397-030 „Elektronics” Dorota Potocka.

KONSERWACJA INSTALACJI GAZOWEJ

Instalacja gazowa, ze względu na potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa jej użytkowników, wymaga szczególnej ostrożności, dlatego tak bardzo ważną jest jej właściwa eksploatacja i przestrzeganie zasad bezpieczeństwa.

Koszty związane z eksploatacją lub wymianą urządzeń gazowych (kuchenek) ponosi ich użytkownik.

Instalacje gazowe zgodnie z przepisami prawa (art. 62 ustawy *Prawo budowlane*) podlegają okresowym przeglądom, a brak wykonania zaleceń stwierdzonych podczas przeglądu podlega karze wg Kodeksu Wykroczeń.

Na zlecenie Spółdzielni każdego roku przeprowadzany jest przegląd eksploatacyjny instalacji gazowych w każdym mieszkaniu i sporządzany stosowny protokół. W budynkach naszej Spółdzielni występują dwa rodzaje instalacji gazowej: **przewodowa** w budynkach na Osiedlach „Północ I” i „Północ II”, w której gaz dostarczany jest z sieci gazowej oraz

ciąg dalszy na str. 5

Nowy przewodniczący Rady Osiedla „Centrum”

ciąg dalszy ze str. 1

przebiecia” daje szanse załatwienia różnych spraw. Tylko gdzie tę Radę Osiedla można znaleźć?

– Nie mamy oczywiście swojego oddzielnego biura i nie zamierzamy tworzyć kolejnej biurokratycznej komórki. Wszelkie uwagi kierowane do Rady Osiedla należy zgłaszać (ew. zostawiać na piśmie) w siedzibie administracji osiedlowej.

– *W planach działalności rad osiedli kilku spółdzielni mieszkaniowych z innych miast ważną pozycję sta-*

nowi opiniowanie monitoringu wizyjnego na osiedlu, co przyczynia się do likwidacji zagrożeń stwarzanych przez osoby z tzw. marginesu społecznego i przez subkultury młodzieżowe. Czy takim tematem Rada Osiedla „Centrum” SSM zamierza się zająć?

– Monitoring w całym systemie miejskim obejmuje również tereny naszej Spółdzielni. Część kamer już zamontowano. Uwzględnione zostały uwagi policji i sygnały mieszkańców przy typowaniu miejsc o szczególnym zagrożeniu. Kolejne kamery będą na Osiedlu rozmieszczane. Przed ich czujnym okiem wandalom na pewno się nie ukryją.

Dziękujemy za rozmowę

PLAN REMONTÓW W ZASOBACH SSM NA 2009 ROK

Zgodnie z ustawą o spółdzielniach mieszkaniowych, finansowanie remontów realizowane jest z funduszu remontowego zasobów mieszkaniowych. Przyjęty plan na r. 2009 zakłada pozostawienie na niezmiennym poziomie stawki odpisu na fundusz remontowy, która nadal wynosić będzie 0,85 zł/m² p.u. od lokali mieszkalnych miesięcznie, z czego 0,20 zł/m² p.u. przeznaczone zostanie na dofinansowanie kosztów wymiany stolarki okiennej.

Obowiązek wpłat na fundusz remontowy dotyczy członków Spółdzielni, właścicieli lokali nie będących członkami Spółdzielni oraz osób nie będących członkami, którym przysługują spółdzielcze własnościowe prawa do lokali. Dodatkowo wpływy na remonty w 2009 r. zostaną zwiększone o środki własne Spółdzielni.

Ustalenie potrzeb remontowych na r. 2009

Od dnia 1 sierpnia 2007 r. Suwalska Spółdzielnia Mieszkaniowa ewidencjonuje koszty remontów oraz wpływy na ich finansowanie odrębnie dla każdej nieruchomości. W czerwcu 2009 r. zostały powołane zespoły, które przeprowadziły przy udziale przedstawicieli Rad Osiedlowych coroczne przeglądy techniczne budynków w poszczególnych osiedlach. Z przeglądów sporządzono protokoły, które zgodnie z ustawą *Prawo budowlane* dołączono do ksiąg obiektów budowlanych.

Ogólną wartość prac, które należy wykonać, a które wynikają z przeprowadzonych przeglądów technicznych budynków oszacowano na kwotę ponad 21.000.000 zł, co ilustruje poniższa tabela:

O możliwości zapoznania się z zakresem rzeczowym potrzeb remontowych, które wynikają ze wspomnianych przeglądów, mieszkańcy zostali powiadomieni poprzez ogłoszenia wywieszone na klatkach schodowych wszystkich budynków (wykaz prac wyłożony był do wglądu w poszczególnych administracjach osiedlowych).

Kryteria typowania robót do wykonania

Przy typowaniu najpilniejszych prac remontowych kierowano się następującymi kryteriami:

* poprawa bezpieczeństwa zamieszkiwania w budynkach i na terenach osiedlowych obejmująca: modernizację instalacji elektrycznej (głównie w częściach wspólnych budynków), przystosowanie budynków wysokich do wykonania pionów nawodnionych ppoż., likwidację elementów budynków zawierających azbest, niezbędne prace remontowe dźwigów, modernizację instalacji gazowej, montaż kamer na terenach osiedlowych;

* modernizacja i prace remontowe obiektów obejmujące: kontynuowanie prac zmierzających do poprawy izolacyjności cieplnej

ciąg dalszy na str. 4

Lp.	Wyszczególnienie	Osiedle „Centrum”	Osiedle „Północ I”	Osiedle „Północ II”	Razem zł:
1.	Roboty remontowe – nieruchomości budynkowe (w zł)	4.665.000	8.331.000	5.842.000	18.838.000
2.	Roboty remontowe – tereny wspólne (w zł)	968.000	1.084.000	714.000	2.766.000
Ogółem:		5.633.000	9.415.000	6.556.000	21.604.000

PLAN REMONTÓW W ZASOBACH SSM NA 2009 ROK

ciąg dalszy ze str. 3

budynków (ocieplenie ścian zewnętrznych oraz stropodachów), budowę wiatrołapów, wymianę stolarki zewnętrznej (okna i drzwi), remont instalacji c.o. i c.w.u.;

* inne prace remontowe obejmujące: wymianę pokryć dachowych, wymianę wodomierzy z ich legalizacją, malowanie klatek schodowych, roboty remontowe zgłaszane przez mieszkańców, m.in. naprawa podłogi w mieszkaniach i na balkonach, poprawa wentylacji, montaż czujników ruchu i inne;

* modernizacja terenów osiedlowych przeznaczonych do wspólnego korzystania przez mieszkańców obejmująca: remonty i budowę altan śmietnikowych, modernizację placów zabaw, remonty dróg, chodników i parkingów, renowację zieleni.

Planowane remonty zasobów SSM w 2009 r.

Plan remontów zasobów na 2009 rok sporządzony został odrębnie dla każdej nieruchomości (budynku). W planie tym określone zostały źródła finansowania remontów, zakres rzeczowy prac do wykonania i planowane wydatki. Ilość dostępnych środków na remonty pozwala na zaspokojenie potrzeb remontowych na poziomie 34%, stąd nie wszystkie prace wynikające z dokonanych przeglądów technicznych znalazły się w wykazie prac do wykonania w najbliższym roku.

Gospodarowanie środkami na remonty uwzględniać będzie zasadę równowagi wydatków na remonty w poszczególnych nieruchomościach budynkowych z wpływami wnoszonymi przez mieszkańców tych budynków. Zasada ta dotyczyć będzie również

wymiany stolarki okiennej. Od 1 stycznia 2009 roku lista oczekujących na dofinansowanie wymiany stolarki sporządzana będzie odrębnie dla każdego budynku – do wysokości środków zgromadzonych na ten cel (0,20 zł/m² p.u. mieszkania).

Przeprowadzona za ostatnie lata analiza wydatków poniesionych na remonty w poszczególnych budynkach i porównanie ich z wpływami wnoszonymi przez mieszkańców – wykazała w niektórych z nich brak zrównoważenia tych kwot. Różnice te zostaną zniwelowane w latach 2009 – 2010 poprzez ich pokrycie środkami własnymi Spółdzielni.

Źródła finansowania remontów

Źródła finansowania planowanych prac remontowych w 2009 r. w zasobach Suwalskiej Spółdzielni Mieszkaniowej zamykają się kwotą 7.258.300 zł, w tym środki z wpłat mieszkańców stanowią kwotę 5.121.400 zł, a środki własne Spółdzielni kwotę – 2.136.900 zł. Wysokość środków przeznaczonych na remonty w najbliższym roku jest mniejsza od przeznaczonych na ten cel w 2008 r. o około 900 tys. zł i wynika przede wszystkim z ograniczenia źródeł finansowania remontów (przede wszystkim brak wpływów z tytułu przekształcenia prawa do lokalu).

Zakres rzeczowy prac remontowych

Plan remontów na rok 2009 przyjęty uchwałą nr 30/2008 Rady Nadzorczej SSM zakłada realizację następujących zadań:

Lp.	Rodzaj robót	Razem (zł)
I NIERUCHOMOŚCI BUDYNKOWE		
1.	Docieplenie ścian, stropodachów	1.442.855
2.	Dofinansowanie do wymiany stolarki	897.465
3.	Wymiana stolarki okiennej na klatkach schodowych i w wiatrołapach	846.808
4.	Malowanie klatek schodowych	519.527
5.	Remont pokryć dachowych	338.633
6.	Wymiana wodomierzy z legalizacją	358.073
7.	Remont instalacji elektrycznej, centralnego ogrzewania i ciepłej wody	163.282
8.	Inne prace remontowe (likwidacja elementów zawierających azbest, naprawa podłogi, remont dźwigów, remont instalacji gazowej, budowa instalacji p.poż.)	1.549.457
Razem:		6.116.100
II TERENY WSPÓLNE SSM		
9.	Roboty remontowe wykonywane na terenach przeznaczonych do wspólnego korzystania	1.142.200
Ogółem Spółdzielnia:		7.258.300

Struktura kosztów robót remontowych w 2009 r. w procentach przedstawia się następująco: poz. 1 z tabeli – 20%, poz. 2 – 12%, poz. 3 – 12%, poz. 4 – 7%, poz. 5 – 5%, poz. 6 – 5%, poz. 7 – 2%, poz. 8 – 21%, poz. 9 – 16%.

Zarząd Suwalskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Coraz więcej mieszkańców decyduje się na wymianę lub demontaż grzejników w lokalach. Konieczne są w związku z tym krótkie wyjaśnienia, aby wymianę bądź demontaż wykonać prawidłowo.

Przypominamy, że instalacje stanowią mienie wspólne, dlatego ingerencja w instalację wymaga zgody administracji Osiedla. Wszystkie prace związane z instalacją grzewczą powinny być prowadzone poza sezonem grzewczym, a zamiar ich dokonania (wymiany czy likwidacji grzejnika w lokalu) należy zgłosić do właściwej administracji.

Spółdzielnia, w zależności od zakresu planowanych zmian w instalacji, określi wymagania techniczne, niezbędne do prawidłowej pracy całej instalacji grzewczej (również obejmującej lokale sąsiednie). Służby techniczne administracji Osiedla ustalą termin bezkolizyjnego przeprowadzenia robót, wskażą osobę nadzorującą i dokonają odbioru prac poprzez: sprawdzenie nastawy wewnętrznej zaworu termostaticznego i jej regulacji oraz skontrolowanie typu i mocy zamontowanego grzejnika.

WYMIANA I DEMONTAŻ GRZEJNIKÓW

Poniżej podajemy czynności niezbędne przy wykonaniu omawianych prac:

- * ustalenie z administracją Osiedla terminu rozpoczęcia i zakończenia robót;
- * uzgodnienie charakterystyki wymienianego grzejnika (typu i mocy nominalnej), gdyż od niej zależy właściwa praca instalacji centralnego ogrzewania w budynku. W przypadku montażu grzejnika zamiast pionu grzewczego w łazience lub pomieszczeniach wc, nie należy montować na grzejniku zaworów regulujących przepływ;
- * wg procedur przyjętych w naszej Spółdzielni – wnioskodawcy omawiane prace wykonują własnym staraniem i na własny koszt. Użytkownik ponosi też wszystkie koszty zmian w instalacji centralnego ogrzewania, w tym również te, które dotyczą montażu podzielników kosztów i uzupełnienia wody w instalacji centralnego ogrzewania.

Kwestie związane ze zmianami w instalacji centralnego ogrzewania reguluje w sposób szczegółowy *Regulamin rozliczania kosztów ciepła dostarczonego do celów centralnego ogrzewania i centralnego przygotowania ciepłej wody w zasobach SSM*, z którym można zapoznać się na naszej stronie internetowej www.ssm.suwalki.pl

Szczegóły dotyczące prac związanych z instalacją centralnego ogrzewania należy uzgadniać z kierownikiem grupy konserwatorów we właściwej administracji Osiedla bądź administratorem danego budynku.

Kierownik Działu GZM Wiesława Krauze

KONSERWACJA INSTALACJI GAZOWEJ

ciąg dalszy ze str. 2

z butlą na Osiedlu „Centrum” i w niektórych budynkach na wspomnianych osiedlach północnych.

Zakres czynności wykonywanych w trakcie przeglądu urządzeń gazowych obejmuje przede wszystkim:

- * zbadanie przepływu powietrza do kratki wentylacyjnej w celu sprawdzenia właściwej wentylacji pomieszczeń kuchennych;
- * regulację palników gazowych i smarowanie części ruchomych np. zaworów dopływu gazu w kuchenkach, a także regulację dyszy piekarnika itp.;
- * wymianę (za odpłatnością) części zużywających się, np. pokręteł przy palnikach kuchenek, przewodu gazowego w instalacji gazowej z butlą itp.;
- * sprawdzenie szczelności wewnętrznej i zewnętrznej kurka odcinającego dopływ gazu do urządzenia, a w przypadku instalacji z butlą prawidłowości i szczelności połączenia butli z reduktorem ciśnienia i z przewodem gazowym, sprawdzenie szczelności zaworu butli.

Użytkownik może zlecić usunięcie usterek firmie dokonującej przeglądu bądź innej wybranej przez siebie firmie (osobie) posiadającej stosowne kwalifikacje. Firmy świadczące usługę posiadają do wglądu zatwierdzony przez Spółdzielnię cennik usług i zobowiązane są do wystawienia rachunku za wykonane usługi.

Na zlecenie Spółdzielni sprawdzenia szczelności i konserwacji dokonuje: Zakład Konserwacji Instalacji i Urządzeń Gazowych Stanisław Bieryło w Suwałkach, tel. 087-567-16-74; Zakład Ogólnobudowlany Ryszard Zięba w Olecku, tel. 087-520-45-04 (wyłącznie instalacji gazowych z butlą).

Kierownik Działu GZM – W. Krauze

PSY a sprawa (nie)bezpieczeństwa

Posiadanie psa to odpowiedzialność, niestety codziennością na ulicach i osiedlach naszego miasta są wałęsające się psy – porzucone lub wypuszczone, aby się „wybiegały”.

Jest to zachowanie nie tylko łamiące normy współżycia społecznego, ale przede wszystkim świadczące o braku odpowiedzialności i kultury.

Nadto podlegające karze grzywny na mocy art. 54, 77 i 78 Kodeksu Wykroczeń. Natomiast odpowiedzialność posiadacza za konkretne szkody wyrządzone przez zwierzę reguluje art. 431 § 1 Kodeksu Cywilnego. Z kolei kwestię czy każdy pies powinien być wyprowadzany na smyczy i w kagańcu, regulują uchwały władz samorządowych. W naszym mieście uchwałą Rady Miejskiej Nr XXVIII/334/04 z dnia 24 listopada 2004 r. *W sprawie zasad utrzymywania psów na terenie Miasta Suwałki* – wprowadzono obowiązki:

- * rejestracji psa,
 - * jego trwałego oznakowania poprzez wszczepienie elektronicznego mikroprocesora,
 - * wyprowadzania psów na smyczy, a psy uznane za agresywne (wg wykazu ras psów agresywnych) muszą posiadać również założony kagańiec,
 - * natychmiastowego usuwania zanieczyszczeń spowodowanych przez zwierzęta w miejscach publicznych.
- Należy pamiętać, że to my – właściciele – ponosimy za nasze psy całkowitą odpowiedzialność. Dlatego powinniśmy zapobiegać konsekwencjom związanym z ich zachowaniem.

Sporządziła: Wiesława Krauze

ŚWIETLICA SENIORA

Jak już pisaliśmy w poprzednim wydaniu biuletynu – w 2008 roku w naszej Spółdzielni rozpoczęła działalność Świetlica Seniora, która mieści się w budynku przy ul. Sejneńskiej 13 na Osiedlu „Centrum”. Funkcjonuje przez pięć dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku) w godzinach od 15 do 20, tel. 087-566-32-14.

Świetlica jest do dyspozycji osób starszych i ma na celu organizację czasu wolnego i integrację mieszkańców naszej Spółdzielni. Początki są skromne, seniorzy spotykają się, by pograć w szachy czy brydża lub po prostu porozmawiać przy herbacie. Chętni mogą uczyć się korzystać z internetu oraz udzielać się w sekcjach tematycznych (rękodzieła, układania origami i stroików, robótek ręcznych itp.). W zespole łatwiej jest zmobilizować się do działania, czego dowód stanowi pokaźna grupa seniorów, która skorzystała z pomysłu wspólnego wyjazdu na grzybobranie. Wszyscy bawili się doskonale, jak widać na fotografii.

Świetlica współpracuje z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Suwałkach, co daje możliwość mieszkańcom naszej Spółdzielni uczestniczenia w bardzo interesujących wykładach, skorzystania na preferencyjnych warunkach z basenu czy siłowni lub wspólnej zabawy na wieczorku tanecznym. Okazuje się, że seniorzy też lubią zabawę, tylko do tej pory nie mieli gdzie spotkać się. Świetlica Seniora ma stworzyć warunki do aktywnego spędzania wolnego czasu, dowartościować osoby starsze jako uczestników wszystkich sfer życia.

Pragniemy włączyć mieszkańców lokalnej społeczności do procesu integracji, stąd pomysł zorganizowania w grudniu bieżącego roku „Wigilii dla samotnych”. Przy niedużym wkładzie finansowym można bardzo mile spędzić czas. **Wszystkich chętnych, szczególnie osoby samotne, zapraszamy do świetlicy najpóźniej do 22 grudnia br. w celu poznania zasad udziału w takim spotkaniu.**

Podkreślamy, iż program działania Świetlicy Seniora jest ciągle otwarty i chętnie uwzględni potrzeby wpływające z postulatów mieszkańców naszej Spółdzielni.

Zarząd SSM

Potrawy wigilijne

Przestrzegano niegdyś rygorystycznie, aby na Wigilijnym stole znajdowało się dwanaście potraw. Gospodynie prześcigały się w pomysłach, często korzystając z umiejętności sąsiadki. Na Suwalszczyźnie mogła to być Litwinka, a w kilku wsiach także Rosjanka-starowierka.

Owsiany kisiel

Polki i Litwinki owsiany kisiel gotowały tak samo. Ponieważ był to wielki przysmak, stare gospodynie z dumą opowiadają, jak się go przyrządzało. Owies musiał być czystutki, bez wyki – kiedyś obity w *stępie* i zmielony na żarnach, teraz żarna zastąpił elektryczny młyn. Mąkę owsianą zalewało się letnią wodą (nie zimną i nie gorącą), dbając, aby ten wymóg był koniecznie spełniony. Brak wyczucia temperatury (najlepiej wyczuwało się ją na dotyk – „na łokieć”) mógł spowodować, iż kisiel już „na starcie” tracił wiele ze swojego smaku.

Jakie były proporcje wody i mąki? Po porządnym wymieszaniu – w naczyniu musiało być, jak mówiło się w gwarze: *gienstowato*, czyli musiał powstać swoisty owsiany syrop.

Naczynie zostawiało się na noc w delikatnie ciepłym miejscu, żeby rozczyń kwaśniał (drożdże nie były potrzebne). Nazajutrz kwas należało posmakować na języku; jeśli już dawał się odczuć, zaczynało się staranne mieszanie, a potem cedzenie – przez lnianą szmatkę lub *przetak* wyściełany gazą. Czyste owsiane mleko nadawało się do gotowania, *osiory wyrucalose wek*.

Uwaga: gotowało się na wolnym ogniu. I nie można było ani na chwilę przestać mieszać w garnku – aż kisiel stawał się taki, jak świeży miód. To był moment, w którym pojawiał się też silniejszy kwaskowaty zapach. Jeśli się czuło, że roznosi się po kuchni – gotowanie należało kończyć. Potem wylewało się kisiel do talerzy i misek, aby porządnie zgęstniał. Po dobrym kisielu – mówiono – chodzić było można. Na Wigilię podawano go na zimno z makową wodą (także z cukrem), a na Święta – ze skwareczkami i tłuszczem (po przetuzieniu i wymieszaniu na gorącej patelni). Oczywiście wtedy jadło się go z chlebem.

Warto na koniec dodać, iż są tacy, którzy nie lubią charakterystycznego kwaśnego zapachu kisielu. Tych już nie zmuszajmy, by się nim delectowali. Nic z tego nie będzie.

J. B.

Potrawy litewskie

Kučia

10 dag maku, 2 szklanki pszenicy, 2 łyżki miodu, 100 g rodzynek, 100 g posiekanych orzechów (niegdyś dodawano 0,5 szklanki kminku zamiast bakalii)

Pszenicę namoczyć poprzedniego dnia. Gotować do miękkości – do wygotowania wody (można w garnku teflonowym). Ugotowaną pszenicę wyłożyć do salaterki, dodać miód, orzechy włoskie, rodzyнки i mielony mak. Dawniej zamiast drogich rodzynek i orzechów – o czym już wspomniałam – dodawano kminek.

Šližikai

0,5 kg mąki, 5 dag drożdży, 1 żółtko, 10 dag maku, 0,5 szklanki cukru

Ciasto drożdżowe surowe rozwałkować, pokroić na małe kawałeczki (kwadraty 2x2 cm) i upiec.

Do zmielonego maku dodać 0,5 litra schłodzonej wody, dodać cukier, rozmieszać. Wsypać upieczone ciasteczka do wody makowej.

Katarzyna Szlawzys

Potrawy staroobrzedowców

Pyszki (bułeczki) z makiem

1 kg mąki, 5 dag drożdży, 0,5 szklanki cukru, cukier waniliowy, woda (letnia), sól, 25 dag maku, 1 szklanka cukru, olejek migdałowy

Wyrobić ciasto z drożdży, cukru, mąki, cukru waniliowego i wody. Postawić w ciepłym miejscu do wyrośnięcia. Gotowe ciasto rozwałkować na grubość 1 cm, wykrawać kółka (4 cm średnicy) i upiec. Mak zalać wrzątkiem, podgotować na wolnym ogniu 0,5 godziny. Przepuścić 2 razy przez maszynkę, dodać szklankę cukru i olejek migdałowy, rozprowadzić letnią wodą tak, aby powstała rzadka masa. Upieczone gorące bułeczki obtaczać w masie makowej i układać na talerzu.

Zinaida Ancipow

Na str. 6 zamieszczona jest informacja o działalności Świetlicy Seniora przy Sejneńskiej 13 na Osiedlu „Centrum”. Jedną z ciekawszych inicjatyw podjętych przez bywalców wspomnianej świetlicy było jesienne grzybobranie. Oto kolejne fotografie z tej „imprezy”, które świadczą dobitnie, że da się łączyć przyjemne z pożytecznym.

„Kaczy dołek” pięknieje

Ciąg dalszy ze str. 1
oczek wodnych, zainstalowano nowe lampy parkowe, ustawiono płotek, parkowe ławki, śmietniczki, wykonano także część ścieżki rowerowej, likwidując jednocześnie bariery w postaci schodów. Powstały nowe chodniki, w tym główna alejka o nawierzchni polbrukowej. Prace będą kontynuowane.

Dodajmy jeszcze, że ścieżka rowerowa wokół sta-

wów nadal będzie służyć spacerowiczom. Pojawiły się bowiem obawy, że zawładną nią rowerzyści. I następną ważną informacją dla „piechurów”: ścieżka oznakowana jako rowerowa pomiędzy budynkiem Ogińskiego 4 (tzw. Domem Weterana) a „Kaczym dołkiem” będzie służyć również pieszym; zostaną na obu jej krańcach ustawione stosowne znaki (piesi i rowerzysta przedzieleni linią poziomą).

